

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 138 (1888) ♦ Среда, 22 липня 1998 року ♦ Ціна договірна

Бюджетна резолюція, «Незалежні» і заборгованість

Ранкове та денне засідання 21 липня

Після оголошення і прийняття низки депутатських запитів головуючий на засіданні Олександр Ткаченко сповістив про створення групи позафракційних народних депутатів «Незалежні» у складі 26 чоловік. До неї ввійшли такі відомі депутати, як Валерій Бабич, Іван Білас, Іван Кіримов, Сергій Головатий, Анатолій Єрмак, Сергій Терехін, Григорій Омельченко та інші.

Парламент, оголосивши порядок денний, вирішив розглянути цього дня такі вкрай нагальні питання, як інформація уряду про погашення заборгованості у зарплатах, пенсіях і стипендіях, про основні напрями бюджетної політики на 1999 рік (бюджетну резолюцію), про оренду землі, а також проект постанови про звільнення суддів.

(Закінчення на 2-й стор.).

Про невідкладне

Президент України Леонід Кучма, Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко, Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко, керівники фракцій та комітетів Верховної Ради України, члени уряду провели вчора зустріч, під час якої обговорили питання, пов'язані з державними бюджетами нинішнього та наступного років, та інші невідкладні проблеми.

ПЕРШИЙ ЛАУРЕАТ

Цієї весни на своєму посту загинула молода дівчина, інспектор ДАІ Людмила Черник. Газета «Голос України» спільно з УДАІ МВС заснували огляд-конкурс лауреатами якого можуть бути працівники ДАІ, що під час несення служби виявили мужність та героїзм, взяли участь у розкритті різноманітних злочинів, у критичних ситуаціях надали допомогу учасникам дорожнього руху. Огляд-конкурс названо іменем Людмили Черник.

(Закінчення на 3-й стор.).

Не дивіться,
що сум
на обличчі,
а в душі
є надія
й на радість

Вона давно вже просто Кузьмівна для своїх знайомих та друзів. Незважаючи навіть на те, що повне її ім'я можна знайти не в одній мистецькій енциклопедії, не під однією роботою з товстезних образотворчих альбомів. Одна колишня полтавка, що поїхала за своїм частям до далекої Австралії, назвала на її честь — Олександром — свого старшого сина. А її тезка — нині вже покійна представниця славної гончарської династії з полтавської Опішні Олександра Селюченко зверталася в своїх листах до «милої Шури», як до людини схожої долі.

(Закінчення на 5-й стор.).

Вогняний знак з небес

певне, проглядався в тому, що на головній українській фабриці мрій (кіностудія імені Олександра Довженка) під вечір 20 липня загорілося якесь ганчір'я у приміщенні вентиляційного призначення. Прочитувалося також і зловісне передвістя, нібито хтось невидимий та владний хоче перекрити кисень вітчизняній кіноіндустрії, яка й так у перманентній реанімації. А ще, мабуть, пожежа на кіностудії — маленький і колочий натяк: горять вони всі синім полум'ям, ці кіношні проблеми...

Наживалися на... хворих

Близько 500 тисяч гривень переплатили мешканці Одещини в минулому році та в першому півріччі нинішнього за лікарські препарати, куплені в аптеках регіону. Як засвідчила перевірка, проведена працівниками Міністерства охорони здоров'я України, це сталося через незаконне підвищення цін на 20—40 відсотків і більше. Значна частка «навару» з хворих ішла посередникам. Аптечна мережа саме через них часто-густо купувала навіть ті медикаменти, що виробляються на місці, в Одесі.

Усіх проблем — на день роботи

Сьогодні у Києві розпочинається засідання міждержавної україно-американської комісії зі співробітництва «Кучма—Гор». За результатами засідання плановано підписати двосторонні документи. Завтра віце-президент США відвідає Чорнобильську АЕС. (Матеріал на цю тему читайте на 4-й стор.).

Якщо не жнивारी, а жебраки виходять у поле...

Врожай-98

Населення Дніпропетровщини серед інших областей України за споживанням м'яса та м'ясних продуктів, яєць і картоплі опинилося на 22-му місці, за споживанням молока і молокопродуктів — на 18-му, овочів, фруктів та цукру — на 14-му — 15-му місцях. Не набагато краще за споживання риби, олії і навіть хліба. Важко повірити: більшість у коліс процвітаючої області явно недоїдає, якщо не голодує.

(Закінчення на 8-й стор.).

Мовчання — згода?

На борту українського транспортного літака Іл-78, який розбився 17 липня, коли підлітав до аеропорту Асмара в Еритреї, була зброя. Про це повідомила болгарська газета «24 години» з посиланням на АРР. І це начебто не перший рейс зафрахтованого болгарами українського літака з метою доставляння зброї в Африку. А тому й виникло припущення, що Іл-78 збили під час заходу на посадку. Не виключають і версію, що причиною катастрофи став вибух бомби на борту літака.

Підтвердити чи відкинути цю версію на прохання «ГУ» відмовилися господарі літака — Українська авіаційна транспортна компанія: «До повернення з Еритреї урядової комісії з розслідування причин катастрофи (вона прибула в недовго на місце пригоди), жодної інформації для журналістів у нас немає»...

О Зсув ґрунту, швидкість якого 2 см на добу, виявлено у селі Каскада Новоушицького району Хмельницької області.

О 37 жителів Херсонської області потрапили до лікарні з харвовим отруєнням.

О У Вінницькій області шукають дівчинку, яка заблукала в лісі, у Криму — чотириголі підлітки, що вирушили в море на катамарані.

О За межами банків обертається 47,5% усієї грошової маси.

P.S.

Повідомлення

Верховна Рада України постановою від 15 липня ч. р. утворила Спеціальну контрольну комісію з питань приватизації, завданням якої є забезпечення контролю за дотриманням законодавства при приватизації та аналіз її наслідків. До складу комісії увійшли 16 народних депутатів — представників депутатських фракцій: Г. Антонова, І. Богословська, О. Гудима, Л. Дайнеко, Г. Довганчук, Н. Донець, В. Залатинський, І. Квятковський, К. Охрименко, В. Рогенко, П. Романчук, Р. Шмідт, О. Шпак, Н. Шуфрин, О. Яковенко. Головою комісії обрано народного депутата Олександра Поповича.

Постанова Верховної Ради України публікується в «Вісник Верховної Ради України».

Точка зору

Віктор Суслов — за межу дефіциту

На розгляд Верховної Ради подано проект бюджетної резолюції на майбутній рік без зазначення граничних розмірів дефіциту бюджету. Проте, як повідомляв в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» член Комітету з питань фінансів та банківської діяльності, експерт економіки Віктор Суслов (фракція «Лівий центр»), цей комітет не погодився з такою точкою зору і більшістю голосів прийняв рішення встановити в резолюції граничний розмір дефіциту — не більш як 2%.

Депутат припустив, що таке рішення бюджетного комітету пов'язано з тим, що чимало сил в парламенті з політичних мотивів зацікавлені в тому, щоб не встановлювати в документі граничний розмір дефіциту. «Всі знають», — сказав він, — що уряд виконає указ Президента про скорочення соціальних програм. Після того, як вважатимуть, певні сили в парламенті отримають можливість «присунути атакувати уряд, що може призвести до його відставки».

Як відомо, 19 липня вступили в дію перші 7 економічних указів Президента, оскільки парламент не скористався своїм конституційним правом протягом 30 днів з дня подання розглянути ці укази і або прийняти відповідні законопроекти, або відхилити їх.

У номер

Якщо й бути вчителем — то хоча б стоїмчим

Ситуація з виплати відпущених учителів загальноосвітніх шкіл України за липень—серпень залишається «складною», повідомляє «Інтерфакс-Україна». Стоїти розхризували лише з педагогами загальноосвітніх шкіл Києва, У Львівській, Дніпропетровській, Харківській, Сумській, Запорізькій, Донецькій, Житомирській та Полтавській областях і Севастополі виділять їх за липень.

За даними Мінсвітоб, за виплати вчителям відпущених за два місяці треба близько 327 млн. грн. Волночас заборгованість у зарплаті сім'ям розумного, доброго, вічного на середину липня перевищила 420 млн. грн.

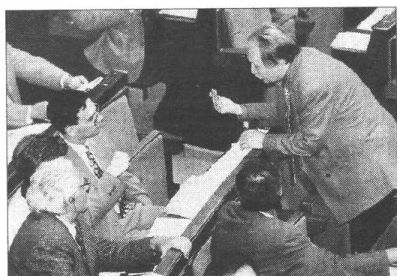
Бюджетна резолюція, «Незалежні» і заборгованість

(Початок на 1-й стор.).

Інформуючи Верховну Раду про стан погашення заборгованості в зарплаті, стипендіях і пенсіях, міністр фінансів Ігор Мітюков зазначив, що на це виділено 31 млн. гривень з державного бюджету та 82 млн. з місцевих бюджетів. Разом з тим, минулого місяця і на початку нинішнього спостерігалося зменшення окремих соціальних виплат. Причиною цього, за словами міністра, стало різке зменшення надходжень до бюджетів, а також накопичення коштів для виконання зобов'язань перед шахтарями. До речі, Ігор Мітюков ще раз зазначив, що уряд як і було обіцяно «страйкарям», робить усе можливе для того, щоб виплатити їм місячну зарплату. А щодо неадекватності до бюджету, то він ще раз наголосив на необхідності запровадження карної відповідальності за ухиляння від сплати податків. Крім того, міністр вважає певним виходом із ситуації прийняття низки законодавчих актів — зокрема, про податок на нерухоме майно, про місцеві податки і збори, про податки на доходи фізичних осіб тощо.

Йшлося і ще про одне джерело виплат заборгованості: з'ясується, 1 млрд. 100 млн. гривень ще не встигли перекласти. Набавку і комерційних банків до Державного казначейства, яке і має обслуговувати виплати пенсій, зарплат, стипендій. На додачу Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко нагадав і про такий «загашник», як, приміром, 604 різноманітні фонди, де розміщені здебільшого бюджетні, державні гроші. У цих фондах, як і в комерційних банках, за словами глави парламенту, треба також навести порядок.

Інтригування і найбільш очікуваним було питання про бюджетну резолюцію. Основний доповідач голова профільного парламентського Комітету з питань бюджетної політики Юлія Тимошенко одразу ж зауважила, що комітет працював над резолюцією майже в екстремальних умовах. Зміст документа формувалася в інформаційному вакуумі, без основних прогнозів показників. Із низки проєктів бюджетної резолюції було взято два — підготовчий комітет та народних депутатів Терехова і Жовтяка. Сенсацією

стало те, що вперше в бюджетній резолюції чи не основну увагу було звернуто на розробку напрямів грошово-кредитної політики держави. І не названо основних визначальних, так званих контрольних, цифр бюджету 1999 року, у тому числі і найважливішої — відсотка дефіциту бюджету. Як зазначила сама Юлія Тимошенко, комітет визнав за необхідне задати основні напрями бюджетної політики й обійтися без конкретних цифр, бо, скажімо, визначивши цифри фінансування для однієї галузі, треба визначити конкретні цифри і для інших. А де гарантія,

що за таких умов бюджет буде збалансований? Загальне ж, за словами Юлії Тимошенко, у різних проєктах бюджетної резолюції на 1999 рік пропонували і різні цифри дефіциту — від 2 до 8 відсотків.

Згідно з регламентною нормою, автори деяких інших проєктів вирішили скористатися своїм правом на представлення своїх проєктів. До чого парламент і приступив після перерви.

Обговорення проєкту бюджетної резолюції вирішили продовжити і на вчорашньому засіданні, яке триватиме з 18-ї до 20-ї години.

Анатолій БЕГ
Фотомонтаж
О. АЛЕКСАНДР
КЛИМЕНКО.

У комітетах Верховної Ради України

Відбулося засідання Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій. Вирішувалися організаційні питання. Першим заступником голови комітету обрано Володимира Черняка, заступником — Юрія Еханурова, секретарем — Ірину Белоусову. Затверджено перелік підкомітетів. А саме: з питань економічної політики та управління народним господарством, з питань податкового законодавства, з питань підприємництва, інвестиційної політики та антимонопольного законодавства, з питань власності, приватизації та банкрутства, з питань зовнішньоекономічної діяльності та митного законодавства.

Як зазначив голова комітету Станіслав Гуренко, розглянуто також проєкт бюджетної резолюції на 1999 рік, підготовлений народними депутатами України — членами тимчасової спеціальної комісії з підготовки бюджетної резолюції. Під час обговорення було висловлено ряд зауважень та пропозицій. Прийняття остаточного рішення щодо зазначеного проєкту перенесено на наступне засідання комітету.

У робочому порядку члени комітету визначили перелік питань, що їх пропонує комітет для розгляду Верховною Радою України з 21 по 24 липня. Передусім це законопроекти, внесені Президентом України про управління об'єктами державної власності, про спеціальну економічну зону «Славутин», про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва, про внесення змін і доповнень до деяких законів України щодо банкрутства, про внесення змін до Закону України «Про промислово-фінансові групи».

Грунтовно проаналізували проєкт бюджетної резолюції на 1999 рік члени Комітету з питань свободи слова та інформації. Було висловлено істотні зауваження. Насамперед щодо запропонованого дефіциту бюджету. Його визначено нереальним, штучно заниженим. На цьому засіданні парламентарії визначили пріоритетні для планового розгляду законопроекти. Серед них і законодавчий акт щодо висвітлення в засобах масової інформації діяльності Верховної Ради. Вирішено також спільно з Комітетом з питань культури і духовності дорапортувати законопроект «Про захист громадської моралі та психіки людей від негативного впливу теле-, кіно-, відеопродукції». Комітет визначився зі своєю внутрішньою структурою. Утворено підкомітети з питань: телекомунікацій, інформаційних систем та реклами (керівник — Ігор Гаврилюк); свободи слова та державної підтримки розвитку вітчизняних засобів масової інформації (Сергій Гмиря); електронних засобів масової інформації (Олександр Зінченко); духовних засобів масової інформації (Михайло Онофріюк); законодавчих передбачень та кодифікації законодавства (Леонід Стрижко).

Прес-служба
Верховної Ради України.

Заява «Про позицію фракції блоку Соціалістичної та Селянської партій України щодо бюджетної політики»

Бюджетний процес в Україні дедалі більше стає інструментом обману населення задля демонстрації Міжнародному валютному фонду готовності уряду і далі додержуватися курсу руйнівних реформ. Схоже, що і 1999 рік не буде винятком, про що свідчать урядовий проєкт бюджетної резолюції, поданий на розгляд парламенту. Пенсійним доказом того є міфичний показник дефіциту державного бюджету на рівні 2%, який за повної бездіяльності влади в напрямі підтримки власного виробництва означає згоряння усіх соціальних програм, прискорене збідніння населення і веде до подальшого загострення фінансової та соціально-економічної кризи.

Фракція соціалістів та селян виходить з того, що бюджет справді мусить бути планово-фінансовим документом, який визначає основні напрями соціально-економічної політики держави та забезпечення конституційних прав її громадян. Вважаємо, що повноцінний та реалістичний бюджет Верховна Рада може прийняти лише на основі обґрунтованих параметрів економічного і соціального розвитку України, затверджених вищим органом законодавчої влади відповідно до засад внутрішньої та зовнішньої політики і програм діяльності Кабінету міністрів. Оскільки нинішній уряд за час свого існування такої програми не представив, хоч це передбачено Конституцією, то прийняття бюджет-

ної резолюції можна розцінювати як чергову спробу освітлення Верховною Радою фінансового бюджетного процесу. Процесу, який здійснюється під диктатом міжнародних фінансових організацій.

Подана урядом бюджетна резолюція, по суті, засади продовження політики розвалу базових галузей промисловості та АПК, знищення системи соціального захисту, утвердження злочинної практики невиплати зарплат, пенсій та інших платежів, що веде відтак до повного фінансового та соціально-економічного краху. З огляду на це фракція блоку Соціалістичної та Селянської партій України рішуче виступає проти такої ролі бюджетного процесу.

Передбачені катастрофічні наслідки наявного курсу севдореформ і розуміючи значення бюджетної політики, фракція наполягає на закріпленні в бюджетній резолюції таких принципових позицій:

ліквідація усіх позабюджетних та відомчих фондів, спрямування зосереджених там коштів у доходи бюджету;
переворот чинної бюджет не менш як 36% валового внутрішнього продукту та виконання такого співвідношення між державним та місцевими бюджетами, яке справді враховує потреби територіальних громад та органів місцевого самоврядування;
забезпечення росту доходів за рахунок

введення економіки з тіні та безумовної сплати податків усіма суб'єктами господарювання, встановлення суворого контролю за торгівлею високоекономічними товарами, в тому числі горілчаними і тоновими виробами, енергоносіями, металом тощо;

припинення злодійського проведення приватизації, внаслідок якої бюджет позбавляється очікуваних надходжень;

відмова від фактично кабальних передумов зовнішніх запозичень, зміни грошово-кредитної політики з метою стимулювання приросту обсягів вітчизняного виробництва і доведення грошової маси до розміру не менш як 30% від валового внутрішнього продукту;

припинення бездумного, нарощування внутрішнього і зовнішнього державного боргу, категорична заборона використання бюджетних коштів на покриття витрат в операція з облігаціями внутрішньої державної позики;

зменшення дефіциту бюджету за рахунок зростання його доходної частини на основі проведення урядом масштабної політики протекціонізму, яка забезпечуватиме розвиток національної промисловості та сільськогосподарства;

збереження безоплатної державної системи охорони здоров'я та освіти.

Щодо видаткової частини фракція вважає за обов'язкове:

встановлення бюджету Пенсійного фонду та видатків на оплату працівників бюджетної сфери, передусім вчителів та лікарів, в обсязі, що забезпечує повернення заборгованості, повну і своєчасну оплату праці і соціальні виплати;

виконання Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України»;

пріоритетну підтримку АПК шляхом державного замовлення на закупівлю найкваліфікованіших видів сільськогосподарської продукції без застосування бартерів;

збільшення централізованих капітальних вкладень та спрямування їх у пріоритетні галузі економіки та інноваційні «точки росту» вітчизняного виробництва.

Фракція вважає своєчасне схвалення Закону «Про Державний бюджет України на 1999 рік» важливим передумовою успішного державного розвитку і тому наполягає на складанні реального бюджету країни, зорієнтованого на її розвиток і не обмеженого наявними Міжнародним валютним фондом параметрами, а також на якнайскорішому розгляді бюджетної резолюції Верховною Радою.

Без урахування запропонованих принципів підходів у згаданих документах фракція блоку Соціалістичної та Селянської партій України не буде підтримувати їх прийняття.

Олександр МОРОЗ,
голова фракції.

ВІТАЛІЙ КОНОНОВ СУМНІВАЄТЬСЯ, ЩО ВИБОРЦІ «КЛЮНУЛИ» НА РОЛИК

Портрет лідера

УСПІХ зелених на виборах став несподіваним фактором у політичному житті України. Везуче, зміла, граюча рекламна кампанія зіграла свою роль у перемозі. З іншого боку, це — свідчення того, що українське суспільство потребує «третю» силу. Чи здатні зелені бути такою силою?

Відповідь на це запитання я шукав у розмові з Віталієм Кононовим.

— Ми будували партію не за класичними ознаками. У нас не було голови — було дванадцять співголів. Лідером обрали Юрія Шербак, але функції його були презентаційні, тобто він представляв партію. Ми звернулися до нього з такою пропозицією, бо він дуже популярна особа. Його присутність була визначальною для всієї партії.

А потім, коли Юрій Миколайович пішов на державну роботу, почалася боротьба за те, хто буде першим. А в принципі не було першого, точніше — лідера його класу.

Та оскільки нас було дванадцять, то і партію почали розподіляти на дванадцять шматків. Отож іще за Юрія Шербак на другому з'їзді вирішили дещо змінити керівну структуру. Спершу залишилися два співголови, а потім з'явився і голова партії. На третьому з'їзді у 1993 році на ту посаду обрали мене. Після того ми провели ще два з'їзди.

Ми намагалися, щоб у список не потрапили забруднювачі території

— А як поставилися члени Партії зелених України до того, що за вашим списком у парламент пройшли голова ради об'єднання нафтопереробників, заступник директора нафтопереробного заводу?

— Списки, як відомо, затверджувалися на з'їзді партії. Отож наші колеги були з усім обізнані.

— А вони представлялися, хто कि працює?

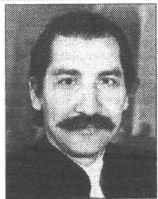
— Аякже.

— Як же це поєднується — зелені та нафтопереробка?

— Ви трішки неправильно поставите запитання. Ці хлопці з Українбанку. Займа-

3 досвід «Голосу України»

Віталій Кононов, 48 років. Народився у Грузії в родині військового. Виростав на Вінниччині. Голова Партії зелених. Народний депутат України. За фахом — інженер-хімік. Одружений. Має двох дітей. Проживає у Києві.

ються на нафтопереробку, а процесом пролажу. Це — дещо різні речі. Окрім того, — і це головне — вони члени партії. Ми дотримуємося принципу: якщо людина не займається ядерною енергетикою, вона може бути членом партії. І я не бачу необхідності захищатися. Якщо людина — член Партії зелених України, то вона на своєму місці робить все для оздоровлення довкілля. Усе залежить від позиції людини. Тому ми зважували все, коли шукали фінанси на вибори і намагалися, щоб у список не втрапили забруднювачі території.

— Партія зелених, її лідери залишилися для виборців утаємниченими. Вільне пространство рекламний ролик...

— Згодом, можна казати й так. Але хіба на рекламний ролик «клінують» півтора мільйона виборців? Були ж інші хороші ролики, але партії у парламент не пройшли.

— У вашому рекламному роликів стверджувалося, що політики набридли...

— Ми мали на увазі, що, доки політики займаються балачками, в Україні зменшилося населення на півтора мільйона. А тому ми пішли на вибори. І ми про це сказали. А якщо ми будемо такі ж, нас удруге не оберуть.

Нас ніхто політиками не вважає

— Але ж ви професійний політик протягом десяти років...

— Так. Але ж я не мав нагоди і можливості говорити про ті проблеми, які ми порушували. Нас же ніхто політиками не вважав, а вважали людьми, що ходять із заступниками супроти бульдозера. А політиками називали тих, хто до політики не мав жодного відношення.

— А ви не боїтеся, що вихід на широкий загал, до мік-

рофонів у сесійній залі, трохи розчарує ваших виборців?

— Тоді вони за нас не будуть голосувати.

— А ви готові до цього?

— Якби ми не були готові до цього, ми не йшли б на вибори. Розумієте, ми хочемо, щоб через чотири роки за нас голосували. І не півтора, а три чи п'ять мільйонів виборців. І тому ми робитимемо все, аби за нас голосували.

— А на чому ґрунтується ваша впевненість?

— На ідеології. Ми просто необхідні світові. І ми не єдині у світі.

— Так. Але партії зелених починають програвати після того, як вони приходять у політику.

— Чому? Вони досить стабільно займають свої місця у Німеччині, Швеції...

— Але у ФРН зелених уже немає в уряді, скоротилися кількості депутатів у буддестаті.

— Для нас, зрозумійте правильно, важливо створити закони, які повинні забезпечити якість життя людини, гарантії її прав. То які можуть бути проблеми? Нам треба, щоб були нормальні закони, які дають про конкретну людину.

— А якби вам запропонували посаду прем'єра чи віце-прем'єра?

— Я, мабуть, не погодився б.

— Мабуть... чи не погодився б?

— Давайте, якщо запропонують, я вам відповім. Я про це не думаю.

— А про що думали?

— По-перше, виконати свою обіцянку, яку дав тільки-но мене обрали головою партії. Я тоді обіцяв, що проведу ПЗУ до парламенту. Це вже зроблено. По-друге, ми хотіли захистити український народ від того, що може статися, коли не думати про завтрашній день.

— Мрії потроху збуваються. Мрія про партію зелених — збулася. Мрія провести партію у парламент — також. Яка найотамніша мрія, що не збулася?

— Хочу, щоб світ забув ті часи, які були раніше. Щоб мої діти і я жили у щасливій країні. Щоб вони не думали, де взяти грошей, влітати. Щоб вони могли розвиватися, щоб вони були духовні.

— А як щодо власної політичної кар'єри, кар'єри у корисному розумінні цього слова?

— У мене немає якихось там амбіційних завдань. Я, знаєте, досить довго побув у шкірї неперотіжного політика. Знаю, що ця професія тяжка, нова для України. Знаю, яку трагедію ніні переживають мої колеги, які не пройшли в парламент, але гідні там бути. Я можу про це говорити, можу привіда назвати. Ця професія небезпечна для особистості, бо вона може зруйнувати людину. Та водночас вона необхідна.

— Ви готові до того, щоб повторити все спочатку?

— Якщо я стільки років терпів, то готовий, бо добре знаю: щоб одні раз виграти, треба сто разів програти. Це — важко. Треба мати мужність, міцну нервову систему. Тому я не складаю якихось планів, а працюю. Якщо досяг якоїсь мети, щось зробив, то, вважаю, не лише для себе. Бо я син не тільки своїх батьків, але й українського народу.

Щоправда, чомусь побутує думка, начебто політики живуть загальом для того, аби обманювати людей, набивати собі кишені.

— Якій ваш улюблений девіз?

— Немає такого. Але в мене є своя точка зору. Вона звучить так: якщо хочеш міняти світ, ти сам повинен мінятися.

Врагів помирити всіх

— Тобто хочете сказати, що ви звичайна людина з натовпу, яку навіть важко визнати.

— Так. Але мене вже обрали. За мої здібності, сказав би так, помирити всіх. У мене є таке. Ще з дитинства. В усіх бійках я розводив, мирив і так далі. І в партії такі самі процеси. Але я здатний

до компромісів, можу знаходити точку зору, яка здовольнятиме більшість.

— Тобто ви не лідер, а середній третейський суддя?

— Мабуть, саме тому й обрали головою, хоча в Партії зелених, як я вже казав, було дванадцять співголів, а обрали одного.

Важко про себе говорити. Я не знаю. Це — моя суб'єктивна точка зору, але, думаю, маю лідерські якості.

Хоча подобається бути і третейським суддею. У цьому я трохи схожий на Філенка.

— І анекдоти знаєте стільки ж, як і він?

— Знаю трохи.

— А який улюблений?

— Є один. Давній. Про зелених.

«Штирліг уловив зелені елі. А когда приблизился, то заметил, что они не только ели, но и пили».

Або такий.

«Стоїть грузин на вокзалі в Москві. Зима. Мінус двадцять. Замерз. Руки в кишенях дублянки. Підходить хлопчик:

— Дядя, который час?

— Лэтом. Лэтом приходиш».

— Тобто вам подобається дружельні анекдоти?

— Так. Ті, в яких не згущаються над людиною.

— Отже ви доброзичлива людина?

— Хочу бути таким.

— А ворогів маєте?

— Мені здається, що не маю. Хач нерідко кажуть: той тебе не любить, інший. Але намагаюся ставитися до всіх нормально. Бо я віруюча людина.

— А коли до віри прийшли?

— Доволі пізно. Як усі радянські люди, був вихованим в атеїстичному дусі. Не хочу сказати, що я зразковий християнин. Так, я хрещений у церкві на Поділлі. Я не кождо до церкви понеділі, не б'ю поклонів, не цілую поклона ікони — не буду обманювати нікого. Але я віруюча людина, вірую, що є Бог. І знаю, що віра приходиться сама по собі.

— Ви щасливий політик?

— Політик... Людина — щаслива. Це я можу сказати. А ось як політик... Навпевне, ні — дуже важко даються всі кроки.

— Дякую.

Розмову вів
Володимир КОРОЛЮК.

Перший лауреат

(Початок на 1-й стор.)

І ось у редакції газети «Голос України» визначено першого переможця конкурсу-огляду. Ним став інспектор Криворізького міського управління Микола Качалал — на жаль, померло.

Він неодноразово відзначався при затриманні порушників, зокрема, і злочинної групи Едуарда Пака, за що нагороджувався керівництвом ДАІ.

Миколине життя обернулося на 28-му році. Двоє злочинців викрали автомобіль і намагалися відкупитися від інспектора, але зрозуміли, що марнують час, і накиннулися на сержанта Качалала з ножем. Убивць затримано, проте молодого життя не повернеш. Як не повернеш дружині — чоловіка, шестирічному Толі — батька, матері — сина.

Отримати нагороду до Києва приїхала дружина Миколи Качалала Світлана Миколаївна. Його смерть була жорстокою й

несправедливою (якщо взагалі смерть буває справедливою). Тому й важко було влучати нагороду, підбирати потрібні слова подяки й співчуття народному депутату України Сергієві Пrawdєнку, заступнику міністра внутрішніх справ України Олександрові Терещуку та начальникові УДАІ МВС України Юрію Дагєву.

Диплом та цінний подарунок Світлані Качалал було вручено і від імені газети «Факти».

Наказом міністра внутрішніх справ Миколи Качалалу померло присвоєно звання молодшого лейтенанта міліції. Керівництво Криворізького управління внутрішніх справ надіслало в МВС України подання про нагородження Качалала Миколи Дмитровича орденом.

Детальніше про цю подію читайте в суботньому номері «Голосу України».

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На фото: (зліва направо): Світлана Качалал, заступник міністра внутрішніх справ Олександр Терещук, заступник командира батальйону ДПС ДАІ Кривого Розу Сергій Кучма, начальник УДАІ МВС Юрій Дагєв.

Хроніка. Факти. Події

● Джурджулешти

Ляжуть на рейки

Мешканці молдовського села Джурджулешти мають намір блокувати залізницю, що пов'язує південь України та Молдову з Балканами. Так протестують вони проти рішення Європейського банку реконструкції та розвитку припинити фінансування Джурджулештського терміналу. На думку його будівельників, українська сторона урізала на сто метрів і без того вузький вихід Молдови до Дунаю. Міністр закордонних справ України Борис Тарасюк, побувавши минулого тижня в Кишиневі, подав нові ініціативи щодо врегулювання спірного питання. Його колега Микола Тогобаєв не став розкривати суті, заявивши, що «пропозиції Києва конструктивні й будуть вивчені молдовською стороною».

● Сухумі

Є ідея

Тут відбулися переговори президента Абхазії Владислава Ардзінбі з послом з особливих доручень МЗС України Юрієм Костенком та українським послом у Грузії Степаном Волковським. Обговорювалися можливості економічного співробітництва, порушені об'єкти, колись, під владою Української РСР, порушені проблеми грузино-абхазських відносин. З боку представників України було зроблено пропозиції щодо врегулювання грузино-абхазського конфлікту.

● Тель-Авів

Звичний результат

«Ничим», на думку палестинського лідера Ясіра Арафата, закінчилися прямі палестинсько-ізраїльські переговори, що відбулися в Тель-Авіві після багатомісячної перерви. Цим словом обмежився Я. Арафат, коментуючи підсумки тригодинної бесіди міністра оборони Ізраїлю Іцхака Мордехая із заступником глави палестинської автономії Махмудом Аббасом.

● Вашингтон

Жодних переробок!

Адміністрація США виступає проти утворення «Великої Албанії» за рахунок приєднання до неї сербської провінції Косово, до чого наголошувало закликають косовські сепаратисти і частина радикально налаштованих громадян Албанії.

● Делі

Облиште марні сподівання

На переговорах першого заступника держсекретаря США Стробрау Телботта й індійських офіційних осіб американської сторони заявили «з усією виразністю», що Індія не поступиться інтересами своєї національної безпеки і не згорне здійснювану нею військову програму.

● Токіо

У бій ідуть лише «старіки»

Міністр закордонних справ Японії Кейдзо Оботі, колишній генеральний секретар кабінету міністрів Сейрюку Кадзіяма і міністр охорони здоров'я та соціального забезпечення Дзюн'ітіро Кодазума офіційно вступили в боротьбу за пост голови правлячої Ліберально-демократичної партії. Нового голову партії, як очікують, 30 липня буде обрано і новим головою уряду країни.

За повідомленнями кореспондентів «Гуз» та зарубіжних інформагентств.

Армен ХАНБАБЯН, «Голос України» (з Єревана)

Терорист пропонує свої послуги

НЕДАВНО прес-служба Міністерства внутрішніх справ та національної безпеки Вірменії поширила сенсаційне повідомлення про те, що до органів безпеки республіки звернувся якийсь Шаміль Мірзоев, 42-річний громадянин Азербайджану. Він запропонував організувати в Баку низку диверсійних та терористичних актів.

Повідомляють також, що вказаного Мірзоева раніше було засуджено у своїй країні за розбій. П'ять час допитів з'ясувалося, що ініціатива Мірзоева спричинена його гострим бажанням якоїсь-небудь формою помститися владі рідного Азербайджану. Він твердив, що втратив квартиру, став бомжем і був змушений йти шля-

хом правопорушень за вини бакінського керівництва. А саме собою дивне рішення звернутися до вірменської сторони та запропонувати свої послуги як диверсанта-добровольця вилзли у Шаміля Мірзоева під впливом статті «Вибух у бакінському метрополітені був організовано у Вірменії та Нагорному Карабаку».

Нагадаємо: статтю було опубліковано в квітня йджанській пресі у зв'язі й вона наробила багато галасу. Проте, як бачимо, галасом не обмежилося. У повідомленні Міністерства внутрішніх справ та національної безпеки особливо підкреслюється, що такі публікації, які частенько з'являються в засобах масової інформації країни й містять неправдиві звинувачення на адресу Вірменії, фактично діють за принципом бумеранга. Вони мають негативний вплив не стільки на громадську дум-

ку, скільки на окремих азербайджанських читачів. І випадок із Шамілем Мірзоевим яскраво тому підтвердження.

Природно, що пропозицію колишнього кримінального злочинця категорично відкинули, оскільки неприпустиме використання таких дій щодо мирного населення, — сказано у повідомленні Міністерства внутрішніх справ і національної безпеки Вірменії. У цьому документі повідомляється також, що офіційний Єреван на знак доброї волі звернувся у місцеве представництво Міжнародного Червоного Хреста з тим, щоб у співробітництві з цією структурою визначити подальшу долю невдалого терориста-любителя.

Безправні немовлята

За даними Дитячого фонду ООН, у світі щороку не реєструють факти народження 40 мільйонів дітей. Як заявив глава фонду в Бонні, внаслідок цього люди, які не одержали свідоцтва про народження, з часом позбавляються права доступу до державної системи освіти, обирати й бути обраними, та й можливості офіційної реєстрації шлюбу. До речі, у низці країн влада свідомо не видає документи батькам новонароджених багатьох народностей і національних меншин з метою усунення від участі в суспільному житті.

Розкриваємо обійми, мимоволі простягаючи руку

Останнім часом вираз «стратегічний партнер», задовичиши чиновникам, став мало не лідерним. Тому лише просто сказати, що для України Америка завжди була життєво важливою країною.

Сполучені Штати досі залишаються найбільшим донором та інвестором України. Лише з Америкою наша країна створила таку масштабну міждержавну комісію зі співробітництва, співголова якої виступає президент. В той час, як інші двосторонні комісії проводять свої засідання на рівні заступників прем'єра.

Цього разу комісія «Кучма—Гор» засідала вдрігу. Напевне, всі питання тим чи іншим чином стосувалися коштів. Київ, зокрема, прагне залучити американські інвестиції до східного регіону держави, де буквально гинуть промислові гіганти. Держсекретар США Мадлен Ольбрайт пообіцяла в Києві, що Вашингтон спрямує групу інвесторів до Харкова на завод «Турбоатом». Це —

компенсація за відмову України брати участь у побудові Бушерової АЕС. Досі «Турбоатом» ніяких реальних коштів не отримав.

Україна також прагне розв'язати нескінченні антимінімігові розслідування, які розпочала Америка та інші країни проти вітчизняних товаровиробників. До наших експортерів чоту-густо підходять із загато сусідніми вимогами, накладають антимінімігові мита. Це призводить до зменшення експорту українських товарів до США, а отже в державній казні з'являються нові дірки.

Щоправда, «латати» їх можна за допомогою міжнародних кредитів. Тут Україна також розраховує на допомогу Вашингтона. Не драма чергова місія МВФ розпочинається саме під час перебування Альберта Гора в Києві. Україна сподівається на програму розширеного фінансування, яка оцінюється у два мільярди доларів.

Водночас Сполучені Штати також ма-

ють економічні інтереси в Україні. Певно, на засіданні комісії «Кучма—Гор» знову йтиметься про проблеми американських інвесторів у нашій державі.

Альберт Гор планує відвідати і ЧАЕС. Київ сподівається, що демонстрація четвертого енергоблоку підтвердить, що з ним і інших учасників «великої сім'ї», до виконання своїх зобов'язань. Тобто виділення коштів на виведення з експлуатації ЧАЕС.

Проте, наскільки щедрими на обіцянки та долари будуть американці під час візиту, важко сказати. З одного боку, вони схвально поставилися до реформаторських спроб нашої Президента. З іншого боку — прекрасно розуміють, напередодні яких подій такі спроби здійснюються. Невідомо, чи захочуть Сполучені Штати відлучити підтримку країну, реформи в якій відбуваються лише тоді, коли вибори на носі або вже далі за гати пояс нікуди...

Надія БЕДРИЧ

Молитися, молитися і ще раз молитися

Афганський рух «Талібан» розпочав чергову кампанію виховання в «істинно ісламському дусі» населення контролюваних ним районів країни, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Мешканцям Афганістану наказано у двотижневий термін здати владі або викинути на вулицю всі телевізори, відеомініфіони та супутникові антени. У переданому по радіо розпорядженні вказано, що кінофільми та музика ведуть до морального розтління правохірних мусульман, тому «будь-які предмети, що суперечать ісламу», мають бути знищені. Таліби пригрозили силою вилучити відеотехніку і порушників

суворо покарати.

Нині рух «Талібан» контролює приблизно три чверті території Афганістану, яка невинно перетворюється на «культуру пустелі». Там закрито всі кінотеатри й інші центри світського життя, а з нерелігійних масових видвищ практикують лише страсти злочинців на стадіонах. А тепер таліби позбавляють своїх «підданих» останнього задоволення — перегляду в хатніх умовах відеосекс із традиційно улюбленими в Афганістані кінофільмами, загалом індійського виробництва.

Криза на стамбульському ринку

ЗНИЖЕННЯ до рекордно низької позначки обсягів баульного бізнесу за підсумками минулого року і негативні тенденції нинішнього спонукали ділові кола стамбульського базару Лялелі шукати вивантаження кризи. Знайти-то вони його знайшли, але... у власній кишені.

Саме через низьку якість ширивитку, нерідко його ошукування «човників», некомпетентності й недосконалої інфраструктури Лялелі власники крамниць стали стрімко втрачати традиційних клієнтів з країн СНД і, як наслідок, закрити колись квітучі торговельні точки. Негативно на ситуації на ринку, який у 90-х роках було охрещено «столицею» баульного бізнесу, позначилися й транспортні проблеми. У той час, як у Дубаї за швартування суден грошей не беруть, у Стамбулі з невеличких стягують 6 тис. доларів, а з великих — 15. Доволі часто кораблі не пускають у порт і «човники» добираються до суходолу катерами. Аналогічний маршрут роблять вони й після закупівлі товару.

Для виведення баульного бізнесу з кризи ділові кола Лялелі закликали владу ухвалити па-

кет екстрених заходів, серед яких — зниження цін на авіаквитки й проживання «човників» у готелях, спрощення процедур, пов'язаних із завищенням чартерних літаків, застосування до них пільгових тарифів, надання Лялелі статусу вільної торговельної зони і створення там спеціальних підрозділів поліції. Однак більшість з цього, як повідомляє газета «Ені Юз'юк», зроблено не було. Проте, знає чого вона, влада ОАЕ, Китаю, Сирії та інших країн-конкурентів свого часу видала розпорядження про скасування плати за стоянку літаків в аеропортах, значні знижки цін на авіаквитки, а іноді і їх безплатність, надані «човникам». Нерідко до «казаних країн» загалі організують безплатні шоп-тури, що значно знижує витрати «човників».

У спробах надзогати

«човниковий потяг», що відходять, ділові кола Стамбула у серпні мають намір провести виставку-ярмарок «Експо-98». Вони хочуть запросити на неї за свій рахунок майже 100 провідних бізнесменів з СНД. Останнім поїздом на береги Босфору напевно припаде до душі, бо «дармовим і одет солідним».

Ще з часів Османської імперії у Стамбулі побуває байка про те, що, якщо в трикутнику Джагалу—Султанхмет—Безаязіт спокійно, владі хвилюватися нема чого. У

колишній османській столиці, нині економічному центрі Туреччини, майже кожному відомо що саме в цих трьох йонах, на перехресті як і розташований базар Лялелі, «традиційно плелися змови, готувалися вбивства й двірсьві перевороту».

Звичайно, сьогодні часи та й звички інші, але факт залишається фактом — «трикутник» у старій частині «вічного міста на семи пагорбах» відіграє важливу роль у житті Туреччини. Саме одержані від «човникових торгівлі» 1994 року доходи у 10 млрд. доларів дали змогу влади відвернути дуже важку економічну кризу. Минулого року обсяг баульного бізнесу знизився до 4 млрд. доларів. Що буде за підсумками нинішнього, якщо уряд не об'єднає зусилля крамників і не оголосить тотальну мобілізацію з метою врятування Лялелі і що втратить економіка Туреччини загалом, «палічкою-стукалочкою» якої називають баульний бізнес, можна здогадатися.

На фото: Стамбул — столиця «човників».

Долі

(Початок на 1-й стор.).

НА ШВЕЙНІЙ ФАБРИЦІ
«Полтавчанка» Олександра Великодня залишилася неперевершеною майстринею, овившавшистю від Бога, рівних якій вже не буде за життям, хто її знає. У її пухлях трудових книжці, змішій з трьох вкладок, — 63 роки загального стажу («два десь забули»), відмітки про 53 відзначення. Заслужена майстриня народної творчості вдруге за своє життя, і вже, певно, востаннє, звільнилася з роботи в травні 1996 року, коли їй було 83.

Будні

Кузьмівна вже чекає на зустріч, де ми домовилися зустрітись, щоб похитати в гості до її знайомого — художника Віктора Сергієвича, з яким, на її думку, краще маю познайомитися. «От побачиш, що то за людина», — переконали мене. Кузьмівна сидить на лаві й розповідає про своїх бабця, котрі її обсилали, а перед нею стоїть її відеоре. Там хліб і риба, яку вона купила на позичені гроші, щоб похитати нас обох. «Чого ти не хвалиш мої роботи? — запитує, тільки-но вмикається поряд із нею на лаві. — Це зустріла знайому та й покаржилася, що не можу ходити, так натирала взуття. А вона питає, який в мене розмір, а

нада, Індія, Японія, Бельгія, Болгарія, Польща, США, Франція, Німеччина, Югославія... Зачаровані дивовижною красою, тамтешні люди писали листи українській вишивальниці. «Мене вже світ знає», — впевнена майстриня, для якої ця маленька крапелька широти була дорожча за парадну, прикрашену офіційними казенними «знаваннями», лицювою стороною невдачної вишивальницької долі.

«На фабриці мене вичабили, як лимон»

Коли Олександра Кузьмівна розповідає про свого улюбленого директора, Ангеліну Яківну Петрову, в її очах з'являються лукаві молодечі блиски. «Вона мене живо зробила», — переконана майстриня.

Ангеліна Яківна прийшла на підприємство з десяток років тому, коли Кузьмівна працювала в художній майстерні. Звичайно, багато чула про велику майстриню. І була вельми спантелічена, коли та несподівано прийшла до неї в кабінет і заявила «за власним бажанням». Всі прохання директора почекати та подумати розбивалися об просте та неухильне: «Ні, буду звільнятися, я так надумала»...

Тоді, на знак пошани, Кузьмівні влаштували королівські проводи. «А я летіла додому, як на крилах, і думала сюди вік не вертатися», — розповідає

одна, і де тільки мої виставки не були, але я за тебе і спасибі не бачу».

Коли Кузьмівна ще працювала у «ручній вишивці», то завжди їй хотілося переіначити, переробити на свій лад малюнок. Але було «не положено». Через тридцять один рік її творчість помітило начальство, і Кузьмівну перевели до твірної лабораторії. І от що показаво. Свого часу молоді вишивальниці навіть кілька разів преміявали як виконавицю — за роботи до міжнародних виставок. А як майстра — ніколи. Мало того, під час численних виставок на етикетці до виробу значився лише номер малюнка, рік його виконання і назва фабрики. Відкриттям свого творчого імені Олександра Кузьмівна

Минуле

Ніхто, крім Кузьмівни, не розповів про себе краще. Переказувати її слова — все одно, що намагатися переказати вірш, художнє полотно, кінокартину.

«Я не пам'ятаю, коли навчилася шити. Мені здається, я народилася і почала вишивати. Моя мама вишивала, і коли мені було сім-вісім років, я помагала сестрі».

У 33-му мама і сестри вмерли з голоду. Я сама аму копала, сама хоронила без домовини, як kota. Ноги бу-

ла, і де тільки мої виставки не були, але я за тебе і спасибі не бачу».

Коли Кузьмівна ще працювала у «ручній вишивці», то завжди їй хотілося переіначити, переробити на свій лад малюнок. Але було «не положено». Через тридцять один рік її творчість помітило начальство, і Кузьмівну перевели до твірної лабораторії. І от що показаво. Свого часу молоді вишивальниці навіть кілька разів преміявали як виконавицю — за роботи до міжнародних виставок. А як майстра — ніколи. Мало того, під час численних виставок на етикетці до виробу значився лише номер малюнка, рік його виконання і назва фабрики. Відкриттям свого творчого імені Олександра Кузьмівна

26 год, може, на старість будем подавати кусок хліба друг другу». А інший: «Хоч я і в творчій сфері, а не вигукати, може, ми ще й поженимось... А мені було 70 років. А йому 22».

Сьогодення

Ми сидимо посеред квартири за столом, вкритим рушником, на стільцях, застелених чистими рідцями. Це — оаза. Для визначення того, що діється навкруги, слово «жак» звучить надто безбарвно. І справа не лише у таких «дрібницях», як відсутність будь-якої води і тепла після початку опалювального сезону («доводилося в кожуху спати»), простоти в куточках позитивних плісняво. Чи у кричущій нагальності капітального ремонту, якого самотня літня жінка вже не зможе собі дозволити через мізерність пенсії й прикий досвід «жєвіської» допомоги, коли 10 років пішло на те, щоб поставити в квартирі колонку для гарячої води. Справа глибша — у відсутності бажання будь-що змінювати у своєму невправлимому повсякденні, у зневірі, що колись, нарешті, зможе жити не гірше за інших.

«Мені вже не хочеться ні балакати, ні жити, — зізнається майстриня. — Побалакаєш, а тоді остаточно оди в хаті й думаш, а що до купити хліба. Я казала, колись сяду, обложуся отими грамотами за служення Україні-матері. Як це так: проробити 63 роки і отримати пенсію таку, як ті люди, що робили рідку, або й зовсім пальцем об пальці не вдарили?.. Де ж та правда?»

Вдома у Кузьмівни живуть дві кишки: мати й донька — і обидві Зіни. Ось і всі пожитки.

«Я молодим би совітувала, щоб вони берегли здоров'я», — каже старенька. — Бо нікому ти не потрібний, коли заболієш. Нікому. От розказував Віктор Сергієвич за того Гарбуза, який він був майстер. А як він умирив? Лежав у сараї, сусідка занесла йому шматочок сала покусати, сходил за чаєм — а в нього те сало здоровенна криса тягне з рота. Тоді його в дім претярали — там хоч похоронили по-людськи. А був заслужений майстер, видатний...»

Замість підписано

Я розповідь могла б стати гарною Люстрацією багатьох речей. Скажімо, старої нашої системи, де на талантові одних інші — нездарі — робили кар'єру. Або долі справжнього митця, якого судилося померти в бідності — що за все життя не нажив нічого для себе, не добув навіть копійки... Та я не хотіла б, щоб ця розповідь сприймали як щось безнадійно песимістичне. Бо йдеться в ній про непересічну, яскраву особистість, про сильну душу, веліччу у своїй творчості жінку. Коли ми пронаслідки, а запитаю у Кузьмівни, чи вважає вона себе звичайною людиною? «Як скажати», — відповіла вона. — Не думаю, що я звичайна. Бо я ніколи для себе не добилася... Та я не жалую. Я була між добримі людьми, які мене цінували. Як би то сказати, розуміли вони мене більше, ніж я сама себе. І мої роботи, як кажуть, їх нема ніде, і їх вже й не буде».

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Полтава.

Фото автора.

Не дивіться, що сум на обличчі, а в душі є надія й на радість

тоді каже: зайдіть якомсь, є в мене чоботи, якраз на вас. Дай, Боже, здоров'я цій лаві...» Так ми сидимо добрі півгодини, чекати автобуса, а навкруги метушаться люди. Одна з жінок, яка уважно дослухалася до нашої розмови, недбало зауважила: «Та кому тепер потрібне те вишивання?» Пізніше я поцікавилася в Кузьмівни, чи має рацію та жінка. «Та я тобі скажу, що вона того не розуміє. Сьогодні воно не потрібно, а завтра буде потрібно. От в Києві буде виставка. А у нас в Полтаві вже нема роботи... Тепер аж у Лубнах мої малюнки — їх доволі роботи, так вони один на три руки дають».

Виставка, про яку в той день згадувала Кузьмівна, пройшла на початку цього року в столичному Будинку художника. Звичайно, у житті майстрині вона далеко не перша, і дай, Боже, не остання. Раніше, розповідає Кузьмівна, викликали в виставках в Київ діти на рік — підіймати культуру України. Лише за кілька днів «олімпійського» 1980-го повз стелд з її роботами на ВДНГ пройшло 150 тисяч іноземців та 90 тисяч наших. Потім перекладачі розтлумачували їй значення писаних незнайомою мовою відгуків, яких набралася аж на шість книжок. Теплі слова, написані колись сторонніми, незнайомими спостерігачами, завжди відрізнялися в пам'яті, проросли в душі квіткою відчуженості цілих народів і поколінь.

А ще її роботи бачили Ка-

маїстриня. — Неначе з тюрми мене випустили...»

Про двадцять три роки «пацинці» в лабораторії Ангеліни Яківни дізналася пізніше, коли Кузьмівна почала мимоліди заходити на фабрику. Роззнайомилися, і поступово дізналася начальниця і про «солідні» будні колишньої робітнички, і про те, як її «шанували» в колективі. І директор тоді вирішила: «Ану, вертайся, Кузьмівно, на фабрику, будемо працювати». І та повернулася — ще на десять літніх років.

«Я тут прожила все життя, і не було такого дня, щоб слюозами не обливалася, — згадує Кузьмівна. — Я — неграмотна. Мене не вважали за людину. Оце зроблю красивий рисунок, проглажу, а рано прийду — вже нема. Я сиджу і плачу. Що я тут пережидати, один Господь знає».

З промовистих сюжетів складалася цілісна картина похмурого повсякдення могутнього самотнього таланту, що, не вміючи себе захистити, гнібів у оточенні задрісників. Роботи Великодньої крали свої ж «лабораторні» дівчатка, видаючи потім за власні. Одного разу в сумку до Олександри хотів невідомий підклади купон сорочки. Кажуть, є Бог на світі, полізла в сумку по грєбнєць... Дівчатка ховали посмішки, а на прохідний того вечора Шуру чи не вперше за життя обшукували з гідною подиву ретельністю.

І от, по багатьох роках, приходили й інші директори, головні інженери, художники. «А я все одна і одна, і

ли пухля, як колоди. Я йшла на Полтаву з Опішні, 55 кілометрів. І сиділа під забором, простягала руку три з половиною дні. Рвала бур'яни, листя, спорил у пиляці і пхала до рота. На четвертий день підходить до мене одна жінка і каже: «Дитино, чого ти тут сидиш? Відповідай: «Щукаю роботу». Тоді вона взяла мене до себе додому. А робила ця жінка лавником на цій фабриці. І ото в неї я була три роки: і дитину гляділа, й їсти варила, і надомнює була. Коли переду війни вони вижджали, дуже хотіли мене з собою брати. А я вже не могла з фабрики розстатися».

Творчість

У лексиконі Кузьмівни слово «творити» живе своїм особливим життям. Для нас це, здебільшого, штам, мертве означення, за допомогою якого прийдемося покірно доводити (чи заперечувати) присутність Божої іскри у зробленому їхніми попередниками. Для Великодньої майстрині поняття творити позбавлене будь-якого пафосу. Для неї творити — природно і дуже болісно.

«Я не знаю, звідки в мене цей дар. От очі закрию — і переді мною такі викрутаси. У хаті темно, свєта нема, і мені воно покажеться. Вмикаю світло, беру карандаш, а воно мене веде й веде. Якщо не зараз, то вже завтра — ти мене озолоти — а його вже не зроблю». — «А тепер так являється?» — «Являється, але я настільки вже розчарована, що скільки робити зоби-

Люди, добрі й лихі

Кузьмівна з Віктором Сергієвичем і нині — через 26 років — друзі. «Це людина дуже розумна і дуже совісна», — розповідає Кузьмівна. — Ми і сварилися часто, але все одно робимо одне одному добро. Він мене почитає за матір. Оце їду до нього, заходжу до хати, записка лежить: «Спершу назбирайте полуниці, найкраще добре, а тоді займайтесь, чим хочете». Моя картопля в його погребі. У мене і путної хати нема: ні кладовки, ні підвала, ні балкона — купи та з'їж...»

Кузьмівна впевнена: є люди добрі, а є і лихі. Якось старенька виходила з тролейбуса, а якійсь молодий як турне її коліном. «Так один мужик як дав йому по вуху, — згадує Кузьмівна, — каже: «Перед цією людиною весь мир преклоняється...»

Пригадує Кузьмівна, як потрапила колись в «Запоруку правду» — по тому за місяць отримала 373 листи. «Те просе рушник, те скатерку, те блузку, те сорочку», — розповідає Кузьмівна. — А я от — там же не було моїх фотографій, не написано, скільки мені — пише: «Мені

У номер

● Сімферополь

Хто у фермери піде?
В ПТУ навчать

Дипломи «фермера-орендатора» отримали 44 випускники профтехучилища села Чапаски Советського району Криму.

Крім них, тут випускають шоліта понад 600 механізаторів, трактористів, ветфельдшерів, спеціалістів бухгалтерського обліку та інших потребних на селі професій.

ПТУ — це, власне, модель досконалого сільськогосподарського господарства з відмінною матеріально-технічною базою: в обробіт понад 400 га угідь, зразкова тваринницька ферма. Тож є харч для власних потреб і можливість на практиці закріпити теоретичні знання.

Дбають тут не лише про підготовку фахівців для села, а й про їх наставників. Для них нещодавно збудували 18-квартирний будинок, а на молоді поповнення викладачів чекають нові котеджі.

Бунт «немитих»

Мітингом візничиків 2,5 місяця свого життя без воли 7 тисяч жителів Запорозького району Сімферополя.

Люди ходять у несвіжому одязі, часто фрукти, овочі не миють, що воловозок не діждається. Воду п'ють зі старих колодязів, у яких вода дуже забруднена — недалеко й до шлункової чи інфекційної епідемії.

Тижень тому «немиті» теж мітингували, за що їм 4 дні волі взяти не прихотили.

На мітинг, присвячений безводному квітцю, нарешті прибув і сам голова «бунтівного» району. Пообіцяв виділити 20 тис. гривень, хоч місцеводоканал вважає, що для ремонту проіржавілих мереж і 50 не вистачить.

● Чернігів

Прийшов живий
на Придесення

Занадто доштовий липень дешо відстрочив початок життя на Чернігівщині. Тому хлібороби області почали косовицю ранніх зернових пізніше звичайного. На жаль, врожай на перших площах не радує — з гектара у середньому збирають близько 22 центнерів. Але найкращі поля ще попереду. Тож найпівнічніша область в очікуванні великого хліба і сприятливої погоди для його збирання.

● Миколаїв

«Океан» ледь не втратив
свого капітана

Позачергова конференція трудового колективу АТ «Суднобудівний завод «Океан» ледь не завершилася черговою зміною керівництва підприємства. І тільки через те, що Микола Романчук працює головою правління товариства віднадання, термін довіри йому продовжено до вересня наступного року. Все залежати від того, чи зуміє він до цього часу укласти договір з однією з німецьких компаній на спорудження десяти балкерів, про що є попередня домовленість. Нині становище заводу критичне: шехи простояють, за останні роки збільшено майже дві тисячі суднобудівників, а тим, хто залишився, зарплату не виплачують місяцями...

Онуці знову в моді?

ЗДАЄТЬСЯ, і наші солдати незабаром матимуть привабливий вигляд. Ми не той час, коли захисники Вітчизни одягалися не тільки в бойову техніку, строюву підготовку та наряди поза чергою, а й однострій. Важкі кирзові чоботи, онуці, довга шмеля, гімнастерка з неодмінними аксесуарами військової моди — підшійним кмітцем та тлумом ремесла... Погодьтеся, це вбрання, що відіграло сучасному українському воїну відбудує та прадіє, іноді навіть заважає виконувати свої громадянські обов'язки.

Армія

про виховної військово-патріотичної роботи. До всього численного асортименту армійських трудностей солдат повинен без долати ще й негарзати з незручності камуфляжного туалету. Від, деякі експерти-практики твердять, що онуці і кирзові чоботи — зручні та найліпші у військово-модній речі, треба тільки вміти правильно їх носити.

Однак настав час оновлення й у військово-модній гардеробі. Нещодавно перші зразки нових моделей від військових курторів запропонували шанувальни-

кам високої моди. з Міністерства оборони та Генерального штабу ЗС України відділ розроблення та вдосконалення військової форми, одягу та продовольчих пайків Тилу Збройних сил України. Глядачам було запропоновано колекцію польових однострій. «Хітом» сезону визнано черевик з високими беріями із хрому збільшеної товщини. Підшова у цієї модельної обувки відтепер кріпиться не на цвяхах, а ліпиться клеє-прошивним способом. Від того польове взуття стало легше і елегантніше. Нові «бері» вже офіційно затверджено до серійного випуску. Іх вироблятиме Рومنська взуттєва фабрика та столичне взуттєве об'єднання «Київ».

Не менш демократичний підхід показали армійські моделери у літніх та зимових польових однострій. Так, у зимовій камуфляжній куртці відомолися від штучного коміра, замінивши його на трико-тажний. Він тепліший і надійний, як голф, захищає шию. Згідно з новою

молодо куртку пропонують носити без ремня, а у польових умовах — з ремнем і двома шлейками через плечі.

Незабаром у моду ввійде нова модель головного убору для тих, хто підставляє голову кулям.

Це пластиковий, який камуфляжний тканиною шолом. Зараз він має пройти польові випробування. Заслуговує на увагу й напівшерстяний джемпер для офіцерів. З правого боку його буде прикрашати вишиваний знак Міністерства оборони чи Генерального штабу, а зліва — особиста картка, на якій вказуватиметься прізвище, звання та посада офіцера. Для цієї моделі вже розроблено спеціальні погони. Якщо мода для військовослужбовців України найближчим часом буде належним чином профінансована і вийде «у тираж», то вітчизняні військовики вберуться у сучасний, зручний та практичний одяг, що неодмінно вплине на бойовий дух солдатів та офіцерів.

Ольга ВІТЕР.

Нова філософія
для старої «зони»

Кадри

КИЇВСЬКИЙ інститут внутрішніх справ — єдиний в Україні вищий навчальний заклад, що готує спеціалістів для системи виконання покарань. За оцінками експертів Ради Європи, рівень підготовки у цьому вузі юристів та психологів — значно вищий, ніж у колег з багатьох інших країн.

За короткий час тут створено нову технічну базу, скадали свої традиції в організації навчально-виховного процесу. В основу навчальних

планів покладено положення сучасної європейської пенітенціарної філософії. Отож, тут не лише навчають психології, права, а й намагаються сформувати певний тип людини, що розумітиме природу своєї діяльності. Вихованням вузу намагаються прищепити певну суму особистих якостей, необхідних для роботи в сфері соціальної реабілітації.

Ректор інституту, генерал-майор внутрішньої служби Георгій Радлов розповідає, що в цьому вузі, на відміну від інших, є так звана квотна система прийому. Представити тут в ньюма має кожна особа. Конкурс — від двох до п'яти осіб. Конкурси тут завжди високі.

Днями 355 випускників Київ-

ського інституту внутрішніх справ отримали дипломи кваліфікованих юристів і психологів для роботи із засудженими у виправних закладах. Отож, нарешті, пенітенціарна система України стала поповнюватися персоналом нової генерації, златим терпимістю ставитися до людських вал, а найголовніше — прощати.

На знімку: вручення дипломів випускникам вузу.

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

Засекречений об'єкт змінює профіль

Конверсія

манському стала «зайвою», як і сотні спеціалістів її наземних служб.

А тим часом в Одесі раз по раз виникають розмови про те, що місцевий аеропорт аж ніяк не задовольняє нинішніх потреб щодо прийому сучасних великоавіаційних літаків. І злітно-посадочна смуга коротка та вузька, і наземне обладнання застаріле. А розвиватися — нікуди: оточили житлові квартали, залізничні й шосейні магістри. З'явилися навіть проекти, що передбачали винесення аеропорту в акваторію Одеської затоки, на таку собі насипну дамбу в Чорному морі. Скільки це коштувало б — навіть казати боляче. І добре, що звернули увагу на аеропорт під селіщем Лиманське.

І ось після відповідної підготовки — перший рейс цивільного літака до Лиманського. Командир льотного апарату «Таврія» Юрій Авазюк, котрий узяв на себе керівництво польотом,

зробив два кола над аеропортом і майстерно приземлився на посадку правнички наземних служб — спеціалісти авіакомпанії «Таврія» й учорашні військовики. Авторитетна комунікація — провідні фахівці департаменту авіації Мінтрансу країни, облдержадміністрації, авіакомпанії «Таврія» й групи «Флай-сервіс» — ще раз оглянула авіабазу і зробила висновок: аеропорт міжнародного класу гідна. Тепер «Таврія» та «Флай-сервіс» можна брати за створення різних служб, які забезпечували б посадку і зліт авіапілота, обслуговування пасажирів і літаків, за облаштування аеропорту з огляду на його нове призначення.

Що дасть введення в дію аеропорту Лиманський? Сергій Гриневський, нині голова Одеської облдержадміністрації, докладав чимало зусиль, аби надати військовій авіабазі цивільного статусу, знає час:

— Певно, багатьом з нас як пасажирів аеропорту випадало приземлятися не в Одесі, а

через тумани, що накопуються з моря, то в Кишинів, то в Сімферополь. Тепер запам'ятований шлях може бути Лиманський аеропорт: зручно пасажиром, вигідно авіакомпаніям. А якщо треба, скажімо, в Одесі провести якісь ремонтні роботи, теж вирити новий аеропорт, від якого автобуси доставлять пасажирів до міста. Найважливіше те, що Лиманський зможе приймати великоавіаційні літаки типу «Антей», «Руслан», «Бонінг», що курсують між великими діловими центрами Європи й Азії, обслуговувати транзитні рейси, налагодити різноманітний сервіс, зокрема доправку паліями. Лиманський швидко впишеться в систему міжнародних транспортних коридорів, що пролягають територією України й Одеської області зокрема. Зовсім поряд з ним — велика залізнична станція Роздільна, трансконтинентальна автомагістраль. А це — досить вдале подання.

Георгій ВОРОТНЮК.

Лиманське Одеської області.

Переліт Лиманське — Нью-Йорк
скооро стане реальністю

ТУ-154, злетівши в Одесі, через кілька годин приземлиться за 58 кілометрів від неї, біля селища Лиманське. Цей найкоротший рейс засвідчить факт, що має набувати значення для Причорномор'я й для всієї України — наявність нових можливостей для організації міжнародних повітряних сполучень.

Лиманське в довідниках значиться як селище міського типу, де розташовані сільськогосподарське, кілька культурно-освітніх закладів та побутових майстерень. Але є тут ще й солідний об'єкт — могутня військова авіабаза, що донедавна засекречена.

Створено її кілька десятиліть тому для військово-повітряних сил колишнього Союзу за всіма відповідними вимогами: першокласна злітно-посадочна смуга, надливе обладнання. Та розпався Союз, реформуються Збройні сили України... І авіабаза у Ли-

Інформація про емісію акцій нової номінальної вартості у зв'язку з індексацією основних фондів ВАТ «Чернігівгаз»

Характеристика емітента

1. Найменування емітента: Відкрите акціонерне товариство з газопостачання та газифікації «Чернігівгаз».

2. Місцезнаходження емітента: Україна, 274028, м. Чернігів, вул. Винниченка, 9-а; тел. (0562) 4-66-09, факс 4-56-15.

3. Дата державної реєстрації акціонерного товариства: —

ВАТ «Чернігівгаз» (надалі — товариство) засноване відповідно до наказу Державного комітету з нафти і газу № 118 від 14 березня 1994 року та зареєстроване Чернівецькою міською радою народних депутатів, свідоцтво № 0336166 від 08.07.1994 року.

4. Загальний обсяг статутного фонду товариства — 1 003 279 грн. 36 коп., сплачений повністю.

Дані про емісію акцій:

1. Рішення загальних зборів акціонерів товариства про збільшення статутного фонду на суму індексації основних фондів за станом на 01.01.1995 року шляхом збільшення номінальної вартості акцій прийнято 27.03.1998 року, протокол № 3.

2. Випускається 215 759 (двісті п'ятнадцять тисяч сімсот п'ятдесят дев'ять) простих іменних акцій, номінальною вартістю 4 грн. 65 коп. (чотири гривні шістдесят п'ять копійок), на загальну суму 1 003 279 грн. 36 коп. (одні мільйон три тисячі двісті сімдесят дев'ять гривень тридцять шість копійок).

Порядкові номери акцій 000001 — 215759, серія Г. Форма випуску — документарна, з видачкою сертифіката акцій на сумарну номінальну вартість акцій.

3. Привілейовані акції та акції на пред'явника не випускаються.

4. Акції дають право акціонерам брати участь в управлінні справами товариства в порядку, обсягах та формах, визначених статутом.

Акціонер має право здійснювати не заборонені законодавством України операції з акціями товариства. Акціонер має право відчужувати акції третім особам, доручати управління акціями іншим особам.

Переформлення прав власності здійснюється незалежним реєстратором.

5. Видана сертифікат починається 1 жовтня 1998 року, термін закінчення не обмежений. Сертифікат акцій акціонер може отримати щоденно в робочі дні з 9 до 18 го-

дини, перерва на обід з 13 до 14, у незалежного реєстратора за адресою: Україна, 274001, м. Чернігів, вул. Л. Кобилиць, 20, ЗАТ «Західний реєстр». Тел. (0372) 554-930, 554-929, телефакс (0372) 554-413.

7. Дані про суми проведеної індексації вартості та зносу основних фондів товариства на 01.01.1995 року

Дата індексації — 01.01.1995

Сума індексації балансової вартості основних засобів, грн. — 1342573,2

Сума індексації зносу основних засобів, грн. — 393233,6

Додатковий капітал фонду індексації балансової вартості основних засобів, грн. — 949339,6

Сума, спрямована на збільшення статутного фонду, грн. — 949339,6

Автопокрышки и шины

более 70 типоразмеров по ценам ниже цен заводов-изготовителей, оптовым покупателям скидка. Возможен бартер на продукты питания. Самовывоз и вагонные поставки со склада в г. Днепропетровске.

Тел. (0562) 44-54-48; 44-24-06
Факс (0562) 44-24-06.

НАСОСЫ
ЕЛЕКТРОДВИГАТЕЛИ
ВСЕХ ГРУПП И ТИПОВ
ВЕНТИЛЯТОРЫ
(ВЛ, ВЛП, ВКР, ОС ТАЛЬ, АЛЮМ.)
КОТЛЫ (ТТ, ЖТ, газ, ЭЛ), **ТАНЫ**
ТЕПЛОТЕНОВИКИ до 50 кВт
РАДИАТОРЫ
"DUNAFERR LUX", "KORAD" (10 атм)
ТРУБЫ ПЛАСТИКОВЫЕ
50-160 мм для воды, газа, канализации
...и многое другое для систем отопления и водоснабжения
ВІС
(044) 430-0404-7505
(0572) 14-22-43-45-46
(0482) 20-61-30-31
(03422) 6-55-13

Уведомление акционерам ОАО «Азов»

Сообщаем, что 5 сентября 1998 года в 12.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров по адресу: 341035, г. Мариуполь, пр. Ильича, 143, бойской зал ДК «Искра». Регистрации участников собрания с 9.00 до 11.00.

Постатка дня:

1. Утверждение новой редакции устава ОАО «Азов» и внутренних нормативных документов.

2. Выборы председателя правления ОАО «Азов».

Участникам собрания необходимо иметь при себе: паспорт (военный билет для военнослужащих);

сертификат акций;

доверенность на право участия в собрании для представителей, юридических и физических лиц.

С материалами собрания повестки дня можно ознакомиться и получить разъяснение с 11.00 до 15.00 в рабочие дни, начиная с 24.07.98 г., по адресу ОАО «Азов»: 341035, г. Мариуполь, пр. Ильича, 145/147, комната 101, тел.: (0629) 39-83-59.

Справки по телефону: (0629) 39-83-59.
Правление ОАО «Азов»

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИПУСК АКЦІЙ ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЗАПОРІЗЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ», СТВОРЕНОГО В ПРОЦЕСІ ПРИВАТИЗАЦІЇ

1. Характеристика емітента

Відкрите акціонерне товариство «Запорізький комбінат хлібопродуктів» (надалі — ВАТ) створено відповідно до наказу регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області від 22.05.98 № 548 шляхом перетворення орендного підприємства «Запорізький комбінат хлібопродуктів». Місцезнаходження ВАТ: 330063, м. Запоріжжя, вул. Комсомольська, 30. Тел.: 64-37-33.

Підприємство засноване у 1902 році як млинниця Нібе-ра. З 1992 року — структурна одиниця орендного Запорізького виробничого об'єднання елеваторної і зернопереробної промисловості. З 1994 року — орендне підприємство «Запорізький комбінат хлібопродуктів».

ВАТ зареєстровано 29.05.98. Код за ЄДРПОУ — 00951586. Предметом діяльності товариства є: виробництво борошна, крупи манної, комбікорму та їх реалізація; обробка мішко-корму та їх реалізація; розфасовка крупи, борошна та їх реалізація, переробка даяльницької сировини; оптова, роздрібна та зовнішня торгівля.

Спискова кількість працюючих — 580 чел. Голова правління — Єременко Василь Федорович, освіта — вища, кваліфікація — інженер-механік, загальний стаж — 41 рік.

Основні види продукції (поступ):

за 1997 рік вироблено всього: борошна — 59052 т, вартість 101941 т. грн., крупи манної — 259 т, вартість 104,7 т. грн., висівок — 19145 т, вартість 333,7 т. грн., комбі-

корму — 6290 т, вартість 1222,7 т. грн., оброблено мішко-корму 166 тис. шт, вартість 86,0 т. грн., виготовлено під-стид 0,9 тис. шт, вартість 7,7 т. грн.

На 1.06.98 вироблено всього: борошна — 28659 т, вартість 4654,1 т. грн., крупи манної — 179 т, вартість 34,7 т. грн., висівок — 8995 т, вартість 125,6 т. грн., комбікорму — 1196 т, вартість 199 т. грн., оброблено мішко-корму 46 тис. шт, вартість 21,4 т. грн.

Фінансові результати та характеристики об'єгових коштів:

	На 01.01.98	На 01.06.98
а) Балансовий прибуток, гривень	843 700	—
б) Балансовий збиток, гривень	—	1 588 500
в) Дебіторська заборгованість, гривень	6 666 400	4 560 400
г) Кредиторська заборгованість, гривень	4 076 800	4 204 800
д) Валютні баланси, гривень	20 558 700	25 302 400

За 1997 рік виручка від реалізації продукції становить 22794,6 т. грн., на 01.06.1998 виручка від реалізації становить 6237,4 т. грн.

2. Дані про емісію акцій

Загальна сума емісії становить 7 681 700 (сім мільйонів шістсот вісімдесят одна тисяча сімсот) гривень. Випуск акцій — прості іменні акції номінальною вартістю 25 копійок у кількості 30 726 800 шт. однієї серії з порядковими номерами від 0 000 001 до 30 726 800. Фінансові ресурси, вилучені від емісії, будуть спрямовані на приватизацію майна підприємства.

Порядок розміщення акцій згідно з планом приватизації.

1. Передача акцій організації орендари відповідно до її внеску до статутного фонду — 23 364 400 шт. на суму 5 841 100 грн., що становить 76,04 % статутного фонду.

2. Паке́т акцій, що тимчасово залишається у державній власності — 7 362 400 шт. на суму 1 840 600 грн., що становить 23,96 % статутного фонду.

Після початку передачі акцій організації орендари — 01.08.98, закінчення — 01.11.98.

Дивіденди виплачуються акціонерам пропорційно до загальної вартості належних їм акцій. Сплата дивідендів здійснюється щорічно до 1 квітня року, що слідує за звітним, шляхом перерахування на рахунок акціонерів або іншим чином за рішенням вищого органу товариства. Нарухання та сплата дивідендів на частку акцій, що є у державній власності, проводиться відповідно до чинного законодавства України, що діє на дату їх нарахування. Адреса місця виплати дивідендів: 330063, м. Запоріжжя, вул. Комсомольська, 30. Телефонів 64-37-33.

Раніше ВАТ ніякі папери не випускало. Послугами торговців цінними паперами ВАТ не користувались.

Фактори ризику, пов'язані з діяльністю емітента: обмеження ринку збуту, низька платіжна спроможність населення та господарства, незначність і нестабільність законодавчої бази країни. Попередження ризиків — підвищення якості та зниження собівартості продукції, що виробляється.

Відкрите акціонерне товариство «Чернігівавто»

повідомляє про припинення діяльності дочірніх автосервісних підприємств по Чернігівській області:

«ВертівкаАВТО» (р/р 26001301835089 в ПІБ м. Ніжин, МФО 353434, код 14237817), адреса: с. Вертівка, Ніжинського району.

«ПрилукиАВТО» (р/р 26001301715302 в Прилуцькому ПІБ, МФО 353423, код 05462113), адреса: м. Прилуки, вул. Індустріальна, 15.

«СосницяАВТО» (р/р 26001200419001 в Агробанку «Україна», МФО 353304, код 21394109), адреса: смт. Сосниця, вул. Червонофлотська, 92, шляхом їх реорганізації у філіалі «ВертівкаАВТО», «ПрилукиАВТО», «СосницяАВТО».

Правонаступником у повному обсязі прав та зобов'язань реорганізованих підприємств є ВАТ «Чернігівавто».

Претензії щодо зобов'язань реорганізованих ДП «ВертівкаАВТО», «ПрилукиАВТО», «СосницяАВТО» приймаються без обмежень за адресою: ВАТ «Чернігівавто» — м. Чернігів, вул. Леніна, 231».

ВНИМАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОАО «НАРОДНАЯ ФИНАНСОВО-СТРАХОВАЯ КОМПАНИЯ»

Дирекция ОАО «Народная финансово-страховая компания» сообщает, что 5 сентября в 11.00 состоится общее собрание акционеров общества по адресу: г. Киев, ул. Голосеевская, 7. Регистрации участников собрания с 9.00 до 11.00.

Постатка дня:

1. Увеличение уставного фонда путем дополнительного выпуска акций.

2. Принятие новой редакции устава.

3. Принятие внутренних нормативных документов.

Справки по тел. 265-95-23.

Уважаемые акционеры! 27 августа 1998 года состоится общее собрание акционеров ОАО «Черномор»

Постатка дня:

1. Отчет правления, ревизионной комиссии, наблюдательного совета за 1997 год.

2. Утверждение годовых отчетов деятельности, годового бизнес-плана.

3. Утверждение председателя правления и его членов.

4. Внесение изменений в устав общества.

5. Передача председателю наблюдательного совета.

6. Разное.

Для участия в общем собрании необходимо при себе иметь:

— документы, подтверждающие личность акционера либо его представи-

теля;

— документы на право участия в собрании акционеров.

Место проведения собрания: Одесса, проспект Свободы, 47, админкорпус ОАО «Черномор».

Телефоны для справок: (0482) 69-09-26, 69-08-06.

Арбитражный суд Ивано-Франківської області (284000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 1) порушив справу № Б-7/394 про банкрутство Військового № 45. Юридична адреса: Івано-Франківська обл., м. Коломия. Р/р 26003300011065, в АКБ «Укроблібанк», м. Коломия, МФО 336020, код 25067637.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Хмельницкой области (280000, м. Хмельницкий, майдан Незалежності, 1) порушив справу № 2/152-Б про визнання банкрутом Новоусовського сільськогосподарського товариства (281320, Хмельницька обл., Деражницький р-н, с. Новосілка, сільське споживче товариство, р/р 260012004011 в Державний фінансово-Піділля, МФО 315557, код ЗКПО 000172489).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Ліквідаційна комісія повідомляє про ліквідацію АК «Генеральний інвестиційний банк», МФО 328072, код 19046944, розташованого за адресою: 270026, м. Одеса, вул. Єврейська, 4.

Вимоги кредиторів, а також заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця від дня першої публікації оголошення.

Реклама в газеті «Голос України»

Телефон 441-89-34

Факс 449-85-62

Арбитражный суд м. Киева (252030, м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № Б-7/115 за порушок Компанії «Шелтон корпорейшн Лімітед» про банкрутство акціонерного товариства Концерну «Оріана» м. Капуш Івано-Франківської області.

Юридична адреса та банківські реквізити Концерну «Оріана»:

285400, Івано-Франківська обл., м. Капуш, АТ концерн «Оріана». Рахунок у Львівському відділенні Укроблібанку України 0012071502, МФО 325718.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Харьковской области (310002, г. Харьков, ул. Умиская, 64) возбудил дело о банкротстве Украинско-европейского совместного предприятия с иностранными инвестициями «Комлис». Юридический адрес: Украина, 310099, г. Харьков, ул. Енакиевская, 14, р/с 26004301600476 в Фрунзенском отделении УАК Проминвестбанка, МФО 351179, код 2265110. Претензии кредиторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

У номер

● Київ

Розбухалася стихія

У Яготинському та Переяслав-Хмельницькому районах Київської області за останні кілька днів випало більш як дві місячні норми опадів, а це призвело до сильного паводку.

Створено 15 спебригад з надання допомоги населенню. Жертв немає, але дуже пошкоджено житло та господарські будівлі, підприємства. Постраждали посіви сільськогосподарства.

За попередніми підрахунками, в Яготинському районі стихія завдала шкоди більш як на 1 млн. гривень. Менші збитки в Переяслав-Хмельницькому районі. Тут зруйновано 15 будинків, 10 ферм, зрівняно дах цегельного заводу, постраждали лінії електропередачі. Електропостачання в населених пунктах уже відновлено, розчищено від завалів вулиці й дороги.

● Херсон

На пляжах Нової Каховки порожньо

Пляжі Нової Каховки, другого за розмірами міста Херсонської області, у розпал літнього сезону закрито. Так розпорядилася санітарно-епідеміологічна служба. У Каховському волоскувості біля с. Василівки, а це практично по сусідству, виявлено вібріоні ходелі, що викликало справжню паніку.

Головний лікар обласної санітстанції Михайло Брагар заспокоїв відпочиваючих — у Новій Каховці ходелі не знайдено, не зафіксовано. А ось у пробах дніпровської води виявлена кишковопалочка у кількості, що в 10 і більше разів перевищує гранично допустимий рівень. Ситуація в місті вивається, хоча, за попередніми даними, причиною забруднення води могло стати аварійне скидання каналізаційних стоків.

Якщо не живирати, а жебраки виходять у поле...

(Початок на 1-й стор.).

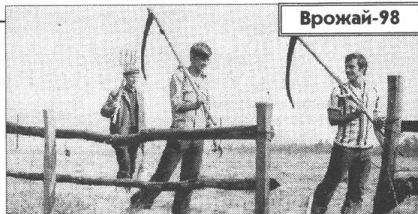
Причина — катастрофічне скорочення власного виробництва сільськогосподарської продукції. Від кошичного потужного аграрного сектора області залишилася, образно кажучи, половина. А від тваринництва — й того менше. За підсумками минулого року з 473 господарств Дніпропетровщини 338 фактично стали банкрутами. Борги і збитки дніпропетровських селян сягнули мільярдів гривень. Про яких світло в кінці тунелю годі й говорити.

Про все це йшла мова на недавньому засіданні постійної комісії з питань агропромислового комплексу, землекористування та соціального розвитку села обласної ради народних депутатів. Засідання було виїзним — в агрофірмі імені Горького Новомосковського району. Шоб уже вкотре переконатися, наскільки приречене наше село беззарною і навіть винишувальною «реформаторською» політикою, якщо таке доведана сильне господарство нині бореться з останніми сил. І не злягло на-

зовсім, не дякуючи зусиллям ззовні, а всупереч їм.

Жебрацький шлях, яким йде Україна, привабливий тим, — вважає голова депутатської комісії Іван Лазаренко, — доки терпітиме простий народ.

Та обилимемо емоцій. Ажде депутати водночас напрацювали і виважений та обгрунтований проект звернення до Верховної Ради, Президента України і Кабміну. У ньому не лише страшна правда про ситуацію у вітчизняному сільськогосподарському виробництві. А й пропозиції щодо введення державного контролю на основні види продукції, а також й обов'язкового дотування.

Врожай-98

Аграрна депутатська комісія воліє терміново скликання сесії обласної ради, щоб прийняти і оприлюднити на всю державу підготовлене звернення, доки не пізно.

— Шоб й зрозуміло, — коментує рішення заступник голови Дніпропетровської обласної ради Олександр Демидов, — бо тривають жива. Збиральна техніка в жалюгідному стані, навантаження навряд чи витримає. Пального — третина від потреби. За частини з селян знімають

останню свитину...

Найпаченіше, хоч як тяжко і неполегливо працювати живирати, розраховувати з боргами і захити господарями на свій родючий ґрунт і цього року вони не зможуть. Заради чого тоді жати вирошене? Отже, чий хліб надалі, постает питання, ми збираємося істи?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Фото Зеновія КОВАЛЯ.

ВІД КАРТОПЛІ ЖУКИ ЗДИХАЮТЬ
Україна стала «полігоном» для випробувань біотехнологічних бульб, яка не смакує ні шкідникам, ні Білизні Європи

Стою на дослідних гектарах Боролянської державної сортової селекції станції, що на Київщині. Під ногами — картопляне поле. На перший погляд, презентована американською компанією «Монсанто» бульба «Новий лист», що росте тут, звичайнісінька. Бадиля як бадиля, лист як лист.

Цивілізація

Звичайна, та незвичайна, запевняють представники компанії, що і завезла до країни 300 тонн трансгенної насіннєвої картоплі. Модифікована бульба синтезує білок, який для колародського жука — отрута. А для людей та інших живих істот він не шкідливий. Генна інженерія спирається на цілком природний процес. Різниця лише у тому, що за традиційного схрещення зміни відбуваються надто повільно, а біотехнологія дає можливість одразу відібрати і перенести на новий сорт комплекс потрібних генетичних ознак. Модифікована картопля не потребує інсектицидів. Тоді як звичайну «заливають» ними чотири-п'ять разів (для споживача небезпека). Самі господарі приватних соток, буюло, трулилися. До того ж ненависний «лижак» швидко звикає до хімікатів. А ось таке картопляне поле для городника — «кломайд».

Справді, жука на культурі не було.

— А чи не пристосується наш всесядний «агресор» і до наших земляних яблук? — запитую. І отримую: природу добути справді важко обдурити. Та, за підрахунками фахівців, спільне роки з «нашій» десь сорок поколінь жука, аж поки у «чужаки» з'явився імунітет. Але і наука на місці не стоїть. Ще проінструктували: шоб «колародські» не спало на думку харчуватися заморським дивом, господарів рекомендувано двадцять відсотків картопляних площ засаджувати традиційною (істинною для жука) бульбою. Мовляв, нехай подавиться — тільки б не мутував.

Розповіли «монсантівці» і про перспективи: «фірмова» картопля отримає не лише постійну прописку (цілком вірогідно — вперше в Європі) саме на нашому внутрішньому ринку. Йі навіть до снаги стати високоціліною експортною культурою.

Дикунство

Нібито все — о'кей. Час ставити крапку. Непокотіть ось що. Значив ми за темпами впровадження різних там ноу хау методів, а тут — програму Європи закінчили. З'ясувалося, вивірився завдяки зручній системі реєстрації. Закон про біотехнології, який чітко регламентував би зростати чи не зростати трансгенним культурам на вітчизняних ланах, шкода, лише в проекті. Обачиві західно-

європейці свого часу сказали таким рослинам рішуче «ні». Німецька компанія «Агров» навіть змуслена була перенести дослідні «біотехнологічні гектари» до США та Канади — іхні «рідні» воєвничі «зелені» переоравливали посіви трансгенних ріпаків, кукурудзи, буряків.

Нині, заспокоїли співробітники Інституту картоплярства, дозволу на широке практичне використання «Новий лист» немає. Перед тим як дати сорт «добро», вітчизняні спеціалісти проводять його всебічну трирічну оцінку. Своє слово скажуть і спеціалісти з гігієни харчування...

Так то воно так. А чи не запізно буде? Бо, не виключено, заборонений до легального розповсюдження коренеплід уже проходить апробацію на присадковим лінійкам і, цілком вірогідно, з'явиться на базарах уже чималий осіні. Хто з друїдів-сортотрибуників, урахувавши вітчизняний менталітет, не спокіється прихитити відерце-друге диво-бульби для себе та сусідів? Лише у Боролянці з'являю «розповзлася» кудиш тонна «монсантівської» культури. А ще вона зростає на дослідних ланах господарств Черкащини, Житомирщини і Рівненщини. На полі, відомо, личильника не поставили. А коли бульба «вийде з-під контролю», жодними законами її не викорити.

Дикунство (продовження)

«Монсантівці» переконували: у разі, коли картопля отримає легальний статус на нашому ринку, вона обов'язково маркуватиметься. Тобто кожний громадянин матиме можливість визначитися: істи йому модифіковану бульбу чи купувати звичайну, перевірену колародським жуком. Як у разі цивілізації, де на уповаків будь-якого продукту можна знайти відповід на усі «що? де? коли?». Таки запевнені видаються примарою усякому, хто більш-менш знайомий з вітчизняним базарним життям. Навряд чи господарини, що виростили бароболу на продаж, будуть проти своєї кишені і пояснювати кожному покупцеві, що торгує трансгенною бульбою, яку навіть шкідники оминає.

Епілог

Ідеться, власне, не про вищезгадану бароболу і не про фірму — її розповсюджувача. Справа у захищеності вітчизняного споживача, про яку так подбляють члени бачачки на офіційному рівні. Шоб ж до модифікованої картоплі — цілком вірогідно, вона корисна (про небезпеку для здоров'я — то лише плітки), і, можливо, на європейському заході фатально помилилися, не пропустивши її до себе.

Жук його знає!

Галина КВІТКА.

Спорт

Нове побачення з валлійцями

Учора до Києва під веір приїздив літак із Великої Британії, на борту якого гравці, тренери, офіційні особи валлійського клубу «Баррі Таун», матчем з яким сьогодні київські динаміви почнуть черговий похід за Кубком європейських чемпіонів. Розмістилися гості в готелі «Київський». А потім на динамівському стадіоні провели тренування.

Також учора близько до півночі до української столиці айрейським із Відня мада прибути бригада кіпрських суддів: арбітр — Георгіу Андреас, асистенти — Іоану Мікаель і Спіру Мікаель. Інспекторам на київській маті призначено делегата УЄФА Стефана Петреску з Румунії.

Як відомо, торік доля на старті Ліги чемпіонів звела саме «Динамо» і «Баррі Таун». Нагадаю, що в Києві і Баррі кияни виграли відповідно 2:0 і 4:0. Порівняно з минулим роком у складі чемпіона Уельсу сталися помітні зміни. Серед підопічних граючого тренера Гарі Барнетта, якому 11 березня виповнилося 35 років, дванадцять новачків. Це здебільшого молоді честолюбні футболісти, для яких «Баррі Таун» — своєрідний трамплін, за допомогою якого можна «стрибнути» до різних англійських клубів. І поєдинки з чемпіоном України — чудова можливість зарекомендувати себе. Це насамперед 19-річний форвард Алекс Фінчелсон і його партнер по амплуа Джош Дженкінс, якому стільки ж років виповнилося 13 грудня. Іхній одноклубник Джейк Шон. Але в складі залишилися й досвідчені — 30-річний оборонець Енрію Йорек і на рік молодший півзахисник Денні Картер.

Чемпіонат Уельсу стартує лише 22 серпня. Тому футболісти «Баррі Таун»

тільки нещодавно завершили відпустки. Але вже встигли провести кілька товариських матчів із клубами другого дивізіону. Два виграли і один прогнали. На ці поєдинки збірники і пресу не пускали. Можливо, валлійці готують динамівам сюрприз. Для того, шоб з'ясувати все це, чекати залишилося недовго. Сьогодні о 20:00 на стадіоні «Динамо» розпочнеться цей поєдинок. Сподіваємось, що на трибунах збереться достатньо прихильників найкращого клубу України, які палко підтримають своїх улюблених.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Можливості Росії вичерпано...

Минулої суботи в Нью-Йорку було урочисто відкрито чергові Ігри доброї волі, у яких беруть участь і українські спортсмени. Є в їх активі вже й перші нагороди. Жанна Пінтусевич була другою у забігу на 100 метрів. Бронзових медалей удостоєні: стрибунка з жердиною Ангела Балахонова і Валентина Федюшина (штовхання ядра).

Як відомо, ці змагання по черзі відбуваються у США і Росії (своє часу і в СРСР). Але надійшло сенсаційне повідомлення: наступні Ігри доброї волі (2001 року) планують провести в Брісбені (Австралія). «Батьки» цих світових спортивних фестивалів, американські промисловці і телемагнат Тед Тернер так пояснив це рішення:

— Річ не в тім, що прагнемо розширити географію Ігор. Ми просто вичерпали вибір мст у Росії, здатних забезпечити нашим змаганням належний рівень...

В. Б.

БЛОС України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23; телефоніс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
✉ E-mail: sekret@golos.relc.com

☐ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальності не несе рекламодавець.
☐ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☐ За точність викладених фактів відповідальності не несе автор.
☐ Рукописів не повертаємо.
☐ Публікування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 197235.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Зам. 0311138.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0